

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Csornai-Kovács Ákos ügyvéd által képviselt felperes neve felperesnek a dr. Szabó Szilvia jogtanácsos által képviselt Adó-és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal Központi Hivatal alperes ellen adóügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Fővárosi Bíróságon 7.K.30.169/2008. számon indított és ugyanezen bíróság 2008. november 27-én kelt 7.K.30.169/2008/8. számú jogerős ítéletével befejezett perében az alperes részéről 9. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán, az alulírott napon megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Bíróság 7.K.30.169/2008/8. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 500.000 (ötszázezer) forint első fokú és 250.000 (kétszázötvenezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 900.000 (kilencszázezer) forint kereseti- és 2.500.000 (kétmillió-ötszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes és munkavállalói között létrejött kollektív szerződés lakáscélú támogatásokról rendelkező előírásai értelmében a pénzintézet által felszámításra kerülő kezelési költséget a felperes, mint munkáltató átvállalja. A lakásépítési célú bankszámla kezelésére a felperes által az ... Rt-vel kötött szerződés értelmében a felperesnek rendelkező levelet kell kiállítania arról, hogy dolgozója lakásépítését támogatja-e, illetve, vállalja-e a felmerülő kezelési költség megtérítését. Az ... Rt. a rendelkező levél alapján köt a munkáltatói kölcsön visszafizetésére szerződést a felperes munkáltatójával, amely azt tartalmazza, hogy a kezelési költség a munkáltatót terheli, az adóst terhelő kezelési költség 0%.

Az első fokú adóhatóság 2002-2004 évekre valamennyi adóra és költségvetési támogatásra vonatkozóan bevallások utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzést végzett a felperesnél. Ennek eredményeként megállapította, hogy a felperes a munkavállalókat terhelő, az ... Bank által felszámolt, változó mértékű (3%-os) kezelési költség átvállalásával a munkavállalókat egyéb jövedelemnek minősülő adóköteles juttatásban részesítette. Ezért a felperes javára 27.141.000 Ft, terhére 129.681.000 Ft adókülönböt állapított meg, adóbírságot szabott ki, késedelmi pótlékot számított fel, továbbá összesen 19.506.000 Ft mulasztási bírságot szabott ki. (A mulasztási bírság alapja 19.306.000 Ft vonatkozásában a levonási kötelezettség elmulasztása, 200.000 Ft illetően hibás adatszolgáltatás volt.)

A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes 2007. november 14-i határozatával az első fokú határozatot az indokolás megváltoztatásával helybenhagyta.

A felperes módosított keresetében 41.709.000 Ft adókülönböt, ahhoz kapcsolódó adóbírság és késedelmi pótlék, valamint 19.506.000 Ft mulasztási bírság törlését kérte hangsúlyozva, hogy a felperes és munkavállalói között tartozás-átvállalás nem történt, a banki kezelési költségek fizetésének kötelezettsége a felperesnél merült fel.

A Fővárosi Bíróság jogerős ítéletével az alperes határozatát az első fokú határozatra is kiterjedően teljes körűen hatályon kívül helyezte, és az első fokú adóhatóságot új eljárás lefolytatására kötelezte. Az ítélet indokolása szerint a jogvita kulcskérdése az, hogy a banki költségek fizetésére a felperesi munkáltató vagy a munkavállalkozók kötelesek-e. A Fővárosi Bíróság álláspontja szerint az ... Rt. jelen esetben nem hitelező, hanem a felperesi munkáltató teljesítési segédje, a lakásépítési, illetve vásárlási kölcsönt a felperes nyújtotta, a munkavállaló pedig a kölcsönt felvette. A Fővárosi Bíróság hangsúlyozta, hogy a szerződéses jogviszony elsőként a felperesi munkáltató és a bank között jött létre, amelyben a banki költség viseléséről már megállapodtak oly módon, hogy rendelkező levélben közli, vállalja-e a banki kezelési költségek megtérítését. A költség eredeti kötelezettje tehát a felperesi munkáltató, a munkavállaló abban az esetben fizetheti a banki kezelési költséget, ha erről a felperesi munkáltatóval kötött kölcsönszerződésben így állapodnak meg.

A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben annak hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint abból kell kiindulni, hogy a kamatkedvezmény jövedelmét fő szabályként 44%-os személyi jövedelemadó terheli, amely kötelezettség alól a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (továbbiakban SZJA

tv.) 72. § (4) bekezdésében meghatározott kivételes esetekben mentesülhet az adózó. Hangsúlyozta, hogy az SZJA tv. 72. § (4) bekezdés a) pontja csak a SZJA tv. 72. § (1) bekezdésében meghatározott kamatkedvezmény esetében enged adómentességet, nem tartozik ebbe a körbe a banki kezelési költség. Ennek megfelelően a felperes által vállalt kezelési költség az SZJA tv. 4. § (2) bekezdés és 28. § (1) bekezdés értelmében a munkavállalók jövedelme. Az alperes vitatta azt az ítéleti megállapítást, hogy a banki kezelési költség eredeti kötelezettje a felperes. Hivatkozott arra, hogy a felperesnek az ... Rt.-vel kötött szerződése csak a munkavállalóval megkötött megállapodásra utalva, a rendelkező levél tartalmától függően rendelkezik a kezelési költség viseléséről. Álláspontját a kollektív szerződés lakáscélú támogatásokról szóló részével, illetve a rendelkező levél tartalmával, valamint az ... Rt. és a munkavállaló között létrejött megállapodások tartalmával támasztotta alá. Hangsúlyozta, hogy amennyiben a keretszerződés alapján eredetileg a felperest terhelné a banki kezelési költség, akkor szükségtelen lenne egyenként a rendelkező levélben erről nyilatkozni.

Az alperes álláspontja szerint a jogerős ítélet azért is jogszabálysértő, mert a banki kezelési költséggel összefüggő adóhatósági megállapításon túlmenően az első- és másodfokú adóhatósági határozatot teljes egészében hatályon kívül helyezte annak ellenére, hogy annak voltak önálló kereseti kérelemmel nem érintett megállapításai is. Vitatta azt az ítéleti megállapítást, hogy a bíróság az elbírált jogkérdéshez kapcsolódó megállapítások összecszerúságát nem tudta elkülöníteni. E körben utalt az első fokú határozat mellékletét képező késedelmi pótlékszámításra. Álláspontja szerint a jogerős ítélet a Pp. 215. §-ába is ütközik.

A felperes ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte hivatkozással arra, hogy a kezelési költség eredeti kötelezettje a munkáltató volt. Az 1999. évi 89. számú, a 2000/15. számon kiegészített adózási kérdésre adott PM-APEH közös válaszára utalva kiemelte, hogy ennek megfelelően a kezelési költség megfizetésére eredendően is a munkavállaló volt köteles. Hivatkozott arra, hogy a bank a felperes helyett végezte a kölcsön nyújtásával, beszédésével és adminisztrációjával kapcsolatos feladatokat, a banki költség tehát a munkavállalóknál közvetlen vagyoni előnyt nem jelent. Utalt arra, hogy a gyakorlat szerint az étkezési utalvány és az üdülési csekkforgalmazók által felszámított költségeket is a munkáltató viseli, azt az adóhatóság mégsem tekinti adóköteles juttatásnak. Utalt továbbá arra, hogy a keresettel támadott adóhatósági rendelkezés a határozat egészétől számszakilag nem volt elhatárolható.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

Az SZJA tv. 4. § (1) bekezdés értelmében jövedelem a magánszemély által az adóévben bármilyen jogcímen és formában megszerzett bevétel egésze, vagy az e törvényben elismert költségekkel csökkentett része, vagy annak e törvényben meghatározott hányada. A 4. § (2) bekezdés értelmében bevétel a magánszemély által bármely jogcímen és bármely formában mástól megszerzett vagyoni érték. Az SZJA tv. 7. § (1) bekezdés c) pontja szerint a jövedelem kiszámításánál nem kell figyelembe venni azt a kapott vagyoni értéket, amelyet az adóalany köteles visszaszolgáltatni (így különösen a kapott kölcsönt, hitelt). Az SZJA tv. 28. § (1) bekezdés szerint egyéb jövedelem minden olyan bevétel, amelynek adókötelezettségére e törvény eltérő rendelkezést nem tartalmaz.

Az SZJA tv. 72. § a kamatkedvezményből származó jövedelem címet viseli. A 72. § (1) bekezdés kimondja, hogy a jegybanki alapkamat 5 százalékponttal növelt összegével kiszámított kamatnak az a része, amely meghaladja a kölcsönnyújtót megillető kamatot, kamatkedvezménynek minősül és adóköteles. A kamatkedvezményből származó jövedelem utáni adó mértéke a kamatkedvezmény 44%-a (72. § (2) bekezdés). A 72. § (4) bekezdés figyelmen kívül hagyni rendeli a munkáltató által hitelintézet útján munkavállalójának nyújtott lakáscélú hitelt (72. § (4) bekezdés f) pontja).

Az idézett törvényi rendelkezésekből levezethetően a banki kezelési költség - amennyiben azt a felperesi munkáltató a munkavállalók helyett fizeti meg - a munkavállalók egyéb jövedelme. A Legfelsőbb Bíróság egyetértett azzal a felülvizsgálati kérelemben kifejtett állásponttal, hogy a felperesi munkáltató lakástámogatási konstrukciója a felperes minden egyes kölcsönnyújtás esetében gyakorolt egyedi döntésétől tette függővé, hogy az egyes munkavállalók lakásépítés, illetve lakásvásárlási kölcsönének visszafizetését kezelő bankszámla költségét vállalja, vagy azt a munkavállalónak kell megfizetnie.

A Legfelsőbb Bíróság kiemeli, hogy a munkáltatói kölcsön visszafizetésére az ... Rt. és a munkavállalók közötti szerződésből kitűnően a banki kezelési költség az egyes munkavállalók, mint adósok nevén vezetett kölcsönszámlához kötődik. A munkavállaló nevén vezetett kölcsönszámlát az ... Rt. és a munkavállaló munkáltatói kölcsön visszafizetésére kötött megállapodása hozza létre. A költségek megfizetése tehát ezt megelőzően a felperes, mint munkáltató és az ... Rt. által kötött keretszerződés alapján a felperesi munkáltatót nem terhelhette. Ebből következően a Fővárosi Bíróság tévesen állapította meg a szerződések időrendi sorrendje alapján azt, hogy a bankköltség eredeti kötelezettje a felperes volt.

A kifejtettekre tekintettel a felperesi munkáltató a munkavállalókat terhelő bankköltséget fizette meg, amely az SZJA

tv. 28. § (1) bekezdése szerinti egyéb jövedelme a munkavállalónak. Ezen adókötelezettség alól sem az SZJA tv. 72. § (4) bekezdése, sem más, az SZJA tv-ben rögzített adómentességi jogcím a munkavállalót nem mentesítette. Az alperes felülvizsgálati kérelmében helyesen mutatott rá arra, hogy az SZJA tv. 72. § (4) bekezdése kizárólag a lakáscélú hitelhez kapcsolódó kamatkedvezmény adómentességét mondta ki.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és a jogszabályoknak megfelelő határozat hozatalaként a felperes keresetét elutasította (Pp. 339. § (1) bekezdése).

A Legfelsőbb Bíróság rámutat arra, hogy a Fővárosi Bíróság túlterjeszkedett a kereseti kérelmen (Pp. 215. §), amikor az adóhatósági határozatok egészét hatályon kívül helyezte. Az első fokú határozat rendelkező részéből megállapíthatóan ugyanis az adóhatóság egymástól elkülönülő, önálló megállapításokat tett társasági adó, általános forgalmi adó, munkaadói járulék, szakképzési hozzájárulás, egészségbiztosítási járulék, nyugdíjbiztosítási járulék, egészségügyi hozzájárulás adónemekben is, amely megállapítások jogszerűségét a felperes módosított keresetében nem támadta.

A Legfelsőbb Bíróság a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a pervesztes felperest az alperes első fokú és felülvizsgálati perköltségének megfizetésére, valamint úgy rendelkezett, hogy a felperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 43. § (3) bekezdése alapján köteles megfizetni az Itv. 42. § (1) bekezdés a) pontja, 50. § (1) bekezdése szerinti maximális összegű 900.000 Ft kereseti és 2.500.000 Ft felülvizsgálati eljárási illetéket.

Budapest, 2009. november 12.

**Dr. Hajnal Péter sk. tanácselnök, Dr. Darák Péter sk. előadó bíró,
Dr. Kárpáti Magdolna sk. bíró**